

POSTANOWIENIE

11 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 11 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi W. R.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Rejonowego dla Warszawy - Pragi Północ w Warszawie
z 17 września 2015 r., II Co 270/07, w związku z oddaleniem zażalenia
postanowieniem Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 15 czerwca 2016 r., IV Cz 1041/16
wydanego w sprawie egzekucyjnej
wierzyciela A. K.
przeciwko dłużnikowi W. R.

1. odrzuca skargę;

2. zasądza od W. R. na rzecz A. K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia W. R. niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie postanowieniem z 17 września 2015 r., sygn. akt II Co 270/07, przysądził własność bliżej opisanej nieruchomości wierzycielowi A. K. Postanowienie to dłużnik W. R. zaskarżył skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Orzeczenie

Sądu Rejonowego uprawomocniło się w związku z oddaleniem zażalenia dłużnika postanowieniem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z 15 czerwca 2016 r., IV Cz 1041/16 (k. 1148). Zatem w takiej sytuacji z formalnego punktu widzenia zaskarżenie tego rodzaju orzeczenia (tj. Sądu pierwszej instancji, a nie Sądu drugiej instancji) skargą na niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia jest wadliwe (zob. art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c.).

Zarządzeniem z 7 marca 2018 r. przewodniczący w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie wezwał autora skargi adwokata M. H. do wykazania umocowania do wniesienia skargi w terminie 7 dni pod rygorem jej odrzucenia (k. 141). W wykonaniu tego zarządzenia wezwany adwokat przedstawił pełnomocnictwo z 1 kwietnia 2017 r., w którym wskazano, że został on ustanowiony pełnomocnikiem W. R. „w sprawie II Co 270/07 przeciwko A. K. przed Sądami i innymi organami państwowymi z prawem substytucji” (k. 145).

W odpowiedzi na skargę wierzyciel A. K. wniósł o jej odrzucenie i zasądzenie od dłużnika zwrotu kosztów postępowania skargowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Podjęcie przez pełnomocnika czynności w imieniu swojego mocodawcy przed Sądem Najwyższym, w tym również wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wymaga wykazania stosownego umocowania poprzez przedłożenie dokumentu pełnomocnictwa lub jego wierzytelnego odpisu wraz z dodatkowymi odpisami dla innych uczestników postępowania. Jak bowiem stanowi art. 424⁵ § 2 k.p.c. skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a zatem także wymaganiu określonemu w art. 89 § 1 k.p.c., art. 126 § 3 k.p.c. i art. 128 § 1 k.p.c. dotyczącemu przedłożenia dokumentu owego pełnomocnictwa wraz jego odpisami. Uchybienie temu wymaganiu stanowi brak formalny wniesionego środka procesowego uzasadniający wszczęcie procedury naprawczej na podstawie art. 424⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 424⁵

§ 2 k.p.c. Niezłożenie przez stronę (pełnomocnika) pełnomocnictwa do zastępowania strony, będzie uzasadniało odrzucenie przez sąd na podstawie art. 424⁶ § 2 *in fine* k.p.c. wniesionego środka (skargi), jeżeli strona pomimo wezwania nie uzupełni tego braku w wyznaczonym terminie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 maja 2020 r., V CZ 12/20, nie publ.).

Jak wynika z art. 91 k.p.c. pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z mocy samego prawa umocowania do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Z pełnomocnictwa udzielonego przez dłużnika, a przedłożonego - na skutek wezwania - przez adwokata M. H., wynika jedynie upoważnienie do prowadzenia konkretnej sprawy przed Sądami, które nie obejmowało postępowania ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga, będąc szczególnym środkiem procesowym, wszczyna zresztą zupełnie nową sprawę (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., V CNP 17/05, nie publ.). Treść przedstawionego pełnomocnictwa nie pozwala na przyjęcie, że wyraźną wolą mocodawcy (dłużnika) było wniesienie takiej skargi przez wymienionego adwokata. Sformułowanie „w sprawie przed Sądami” wskazuje, że pełnomocnictwo to swym zakresem nie odbiegało od zwykłego typowego pełnomocnictwa procesowego, którego zakres wynika z art. 91 k.p.c. Należy zaznaczyć, że nie jest rolą sądów doszukiwanie się ewentualnych ukrytych zamiarów mocodawcy co zakresu udzielonego umocowania, zwłaszcza gdy chodzi o upoważnienie do wnoszenia środka o charakterze nadzwyczajnym, jakim jest skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Wykraczałoby to poza granice zwykłej wykładni oświadczenia woli mocodawcy, do której sądy są upoważnione. Stanowisko o możliwość dokonywania takiej wykładni z uwzględnieniem art. 65 § 1 k.c. jest w orzecznictwie sądów utrwalone (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 listopada 2021 r., V CZ 75/21, nie publ. i powołane tam orzeczenia).

Podsumowując, istniała podstawa do wezwania pełnomocnika dłużnika do uzupełnienia w terminie 7 dni braku formalnego skargi w postaci niedołączenia pełnomocnictwa do jej wniesienia pod rygorem jej odrzucenia. Wobec tego jednak, że pomimo takiego wezwania, pełnomocnik ten nie przedłożył pełnomocnictwa, które upoważniałoby go do wniesienia skargi, a zatem nie usunął w zakreślonym

terminie jej braku formalnego, podlegała ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., skoro nie została odrzucona przez „sąd niższej instancji” (art. 424⁶ § 3 k.p.c.).

Gdyby nawet jednak przedłożono właściwe pełnomocnictwo upoważniające do wniesienia skargi, to również należałoby ją odrzucić.

Zgodnie z art. 767⁴ § 3 k.p.c. w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje, co w istocie oznacza, że warunkiem dochodzenia roszczenia odszkodowawczego w stosunku do Skarbu Państwa nie jest uzyskanie prejudykatu pochodzącego od Sądu Najwyższego.

Ponieważ postanowienie o przysądzeniu prawa własności, o którym mowa w art. 998 § 1 k.p.c., jako wydane w sprawie egzekucyjnej jest niewątpliwie objęte regulacją art. 767⁴ § 3 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2015 r., II CZ 76/14, nie publ. i z 14 kwietnia 2015 r., IV CNP 62/14, nie publ.), to skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem takiego orzeczenia musi być uznana za niedopuszczalną.

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania ze skargi orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 424¹² k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 7 i § 8 ust. 1 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.). Wartość przedmiotu zaskarżenia, stanowiąca podstawę zastosowanej stawki wynagrodzenia za zastępstwo procesowe została określona w

oparciu o wartość przedmiotu orzeczenia, które zostało zaskarżone, tj. wartość przysądzonej nieruchomości (k. 878).

(E.C.)

r.g.